

LBRIS

We know
books

James Matthew Barrie

PETER PAN

Traducere de Teodora Moise

Ediție integrală

BUCUREȘTI, 2023

CAPITOLUL I

Peter Pan își face apariția

Toți copiii cresc, cu excepția unuia. La un moment dat, ei află că vor crește, iar acum o să vă spun cum a aflat Wendy. Într-o zi, pe când avea doi ani, se juca în grădină și a rupt o floare, pe care i-a dăruit-o mamei ei. Presupun că arăta de-a dreptul adorabilă, pentru că doamna Darling și-a dus mâna la inimă și a suspinat:

— Vai, de ce nu poți să rămâi așa de mică pentru totdeauna?

Nu au vorbit mai multe pe acest subiect, însă a fost de ajuns ca Wendy să-și dea seama că trebuie să crească. Toți copiii află după ce împlinesc doi ani. Doi ani înseamnă începutul unui sfârșit.

Desigur, locuiau la numărul 14 și, până să vină Wendy pe lume, mama ei era cea mai importantă. Era o doamnă drăguță, cu o fire romantică și o gură dulce, cu un zâmbet ironic. Firea ei romantică seamăna cu acele cutiuțe băgate una în cealaltă, din Orientul secretos, astfel încât oricât de multe puteai deschide, întotdeauna mai descopereai una, iar gura ei dulce, ironic zâmbitoare, avea în colțul din dreapta un sărut, pe care Wendy nu l-a primit niciodată, deși era acolo, perfect vizibil.

Iată cum o cucerise domnul Darling: odată deveniți domni, toți băieții care o cunoșteau din vremurile în care ea era mică, au descoperit, în același timp, că o iubesc și au pornit în fugă până la ea acasă să o ceară în căsătorie, cu excepția domnului Darling, care a luat un taxi și a ajuns primul. Astfel, a reușit să se căsătorească cu ea. Ea i-a dăruit totul, cu excepția ultimei cutiute și a sărutului din colțul gurii. Nu a știut niciodată despre cutiută și, cu timpul, a renunțat să mai încerce să fure acel sărut. Wendy credea că numai Napoleon ar fi putut primi acel sărut, dar eu mi-l imaginez doar cum încearcă să-l ia și mai apoi cum pleacă furios, trântind ușa în urma lui.

Domnul Darling obișnuia să se laude lui Wendy că mama ei nu numai că îl iubea, dar că îl și respecta. Era unul dintre acei oameni profunzi, care cunoștea totul despre acțiuni și dividende. Desigur, nimeni nu știa cu adevărat, dar el părea să aibă habar, și-l auzai adesea spunând cum acțiunile sunt în creștere, pe când altele în scădere, ceea ce îi aducea respectul oricărei femei.

Doamna Darling a fost o mireasă frumoasă, îmbrăcată în alb, iar la începutul căsniciei ținea bucuroasă socotelile casei, de parcă ar fi fost o joacă, având grijă să treacă în evidențe până și o varză de Bruxelles. Însă cu timpul, nu mai ținea evidența conopidelor și, în locul lor, apăreau bebeluși fără chip. În loc să facă calcule, ea desena bebeluși. Erau presupunerile doamnei Darling, despre ce fel de copii ar avea.

Prima a fost Wendy, apoi John și Michael.

Timp de o săptămână sau două după ce s-a născut Wendy nu au crezut că o vor putea crește, fiind o gură în

plus de hrănit. Domnul Darling era foarte mândru de fetița lui, dar a rămas foarte respectabil și stătea pe marginea patului doamnei Darling, ținând-o de mână și calculând cheltuielile, în timp ce ea îl implora cu privirea să o asculte. Ea voia să riște, orice s-ar fi întâmplat, dar el nu putea proceda așa. Trebuia să socotească totul, iar dacă ea îl întrerupea cu prea multe sugestii, trebuia să o ia din nou de la capăt.

— Nu mă mai întrerupe, o implora el. Am o liră și șaptesprezece penny¹ aici și alte două lire și șase penny la birou. Pot să renunț la cafeaua de la birou, să zicem zece șilingi², ceea ce ar face două lire nouăzeci și șase, cu optzeci și trei de la tine fac trei lire șaptezeci și nouă, cu cele cinci lire din carnetul meu de cecuri rezultă opt lire, nouă șilingi și șapte penny – ce se mișcă pe acolo? – opt lire, nouă șilingi și șapte penny, punct și păstrez șapte – nu mai vorbi, draga mea – și lira pe care ai dat-o omului ăla care a venit la ușă – liniște, copilă – punct și păstrăm copilașul – gata, am calculat. Oare am zis nouă lire, nouă șilingi și șapte penny? Da, am spus nouă lire, nouă șilingi și șapte penny. Întrebarea este, putem trăi un an cu nouă lire, nouă șilingi și șapte penny?

— Sigur că putem, George! strigă ea. Doamna Darling îi ținea partea lui Wendy, dar el avea o personalitate mai impunătoare.

¹ Penny = Monedă divizionară englezească, care valorează a douăsprezecea parte dintr-un șiling sau a suta parte dintr-o liră. (n.tr.)

² Șiling = Monedă divizionară englezească, care valorează 12 penny, iar 20 șilingi erau echivalenți cu 1 liră sterlină. (n.tr.)

— Să nu uităm de oreion, o avertiză el, aproape amenințător și începu din nou să socotească. Oreionul ne poate costa o liră, așa am notat aici, dar înclin să cred că va fi mai degrabă treizeci de șilingi – taci – rujeola, cincisprezece, rubeola, jumătate de guinee³, în total două lire, cincisprezece șilingi și șase penny – nu-mi face semn cu degetul – plus tusea măgărească, să zicem cincisprezece șilingi – și tot așa mai adăuga câte o boală, și de fiecare dată totalul creștea. Dar în cele din urmă a stabilit că Wendy poate scăpa de oreion numai cu doisprezece lire și șase penny, iar rujeola și rubeola puteau fi tratate împreună.

Au purtat aceleași discuții când s-au născut John și Michael și amândoi au scăpat ca prin urechile acului să nu fie dați spre adopție. Până la urmă i-au păstrat pe amândoi și, după puțin timp, îi puteai vedea pe toți trei mergând în șir indian spre grădinița domnișoarei Fulsom, însoțiți de dădaca lor.

Doamna Darling se mulțumea cu ce avea, dar domnul Darling ținea morțiș să nu fie mai prejos decât vecinii săi. De aceea, desigur, trebuia să aibă o dădacă pentru copii. Deoarece erau săraci, și cu greu puteau asigura cantitatea de lapte necesară pentru copii, această dădacă era un câine Newfoundland, numit Nana, care nu avusese niciun stăpân înainte de a fi angajata familiei Darling. Nanei îi plăcuseră dintotdeauna copiii, iar cu familia Darling făcuse cunoștință în parcul Kensington, unde își petrecea cea mai mare parte a timpului liber uitându-se la bebelușii din cărucioare și era foarte detestată

³ Guinee = Monedă de aur britanică. (n.tr.)

de dădacele neglijente, căci obișnuia să le urmărească până acasă și să le pârască stăpânelor. S-a dovedit a fi o adevărată comoară. Era foarte atentă când le făcea baie copiilor și se trezea la orice oră din noapte dacă auzea cel mai mic scâncet de la vreunul dintre cei aflați în grija ei. Bineînțeles, avea culcușul în camera copiilor. Știa foarte bine să deosebească o tuse care nu merita atenție de una care necesita un prosop cald în jurul gâtului. Credea cu tărie în leacurile băbești, cum ar fi frunzele de ru-barbă, și disprețuia toate zvonurile despre microbi și altele asemenea. Era o adevărată lecție de educație să o vezi însoțindu-i pe copii la școală. Mergea liniștită alături de ei când se comportau frumos și îi înghiontea cu botul înapoi în șirul indian, atunci când voiau să facă vreo năzbâtie. În zilele în care John mergea la fotbal, nu uita niciodată să-i ia puloverul și, de obicei, îi căra și umbrela în gură, în caz că plouă.

La subsolul grădiniței domnișoarei Fulsom, era o cameră în care dădacele îi așteptau pe copii. Dădacele stăteau pe scaune, în timp ce Nana stătea întinsă pe podea, dar aceasta era singura diferență. Ele se prefăceau că nu o văd, ca și cum ar fi fost de rang inferior, iar ea le disprețuia pălăvrăgeala. Îi dis plăceau și vizitele pe care prietenele doamnei Darling le făceau în camera copiilor, dar, dacă totuși veneau, în primul rând îi schimba lui Michael salopețica de casă cu una cu șnur albastru, netezea hainele lui Wendy și îi pieptăna părul lui John.

Nu exista dădacă mai conștiincioasă, iar domnul Darling știa asta, însă uneori se întreba dacă nu cumva vecinii bârfeau.

Trebuia să aibă grijă și de reputația lui.

Iar Nana îl deranja și din alt motiv. Avea uneori impresia că nu-l admiră.

— Dar te admiră nespuse de mult, George! îl asigura doamna Darling, iar apoi le făcea semn copiilor să se poarte frumos cu el.

Au urmat tot felul de dansuri încântătoare, la care, uneori, i s-a permis să participe și celeilalte angajate, Liza. Arăta ca un pitic cu fusta ei lungă și bonetă de servitoare, deși jurase, atunci când s-a angajat, că împlinise de mult zece ani. Câtă veselie era la acele dansuri! Cea mai veselă dintre toți era doamna Darling, care te zăpăcea cu piruetele ei amețitoare și tot ce puteai vedea era sărutul din colțul gurii, pe care, dacă te-ai fi năpustit asupra ei, l-ai fi putut prinde. Era cea mai simplă și fericită familie, până la venirea lui Peter Pan.

Doamna Darling a auzit prima dată de Peter atunci când făcea ordine în gândurile copiilor ei. Orice mamă grijulie are obiceiul ca, în fiecare noapte, după ce copiii ei adorm, să scotocească prin gândurile lor și să pună totul în ordine pentru dimineața următoare, așezând în locurile potrivite toate lucrurile care rătăciseră în timpul zilei. Dacă ai putea rămâne treaz (dar, desigur, nu poți) ți-ai vedea propria mamă făcând asta și ți s-ar părea foarte interesant să o privești. Este ca și cum ar face ordine prin sertare. Bănuiesc că ai vedea-o în genunchi, râzând la conținutul unora dintre ele și întrebându-se de unde, oare, ai găsit asemenea lucruri, descoperind lucruri plăcute și mai puțin plăcute, strângând pe unele la pieptul ei, de parcă ar fi fost la fel de drăguțe ca un pisoi

și aruncând cât colo altele, ca să nu le mai vadă. Când te trezești dimineața, toate năzdrăvăniile și răutățile cu care te-ai dus la culcare au fost împăturite de mai multe ori și așezate în fundul minții tale, iar deasupra, frumos aerisite, îți sunt răspândite gândurile frumoase, gata să le iei cu tine în acea zi.

Nu știu dacă ați văzut vreodată o hartă a minții cuiva. Medicii desenează uneori hărți ale altor părți ale corpului omenesc, iar harta propriei tale persoane poate fi extrem de interesantă, dar încearcă să-i vezi cum se chinuie să deseneze o hartă a minții unui copil, care nu numai că este plină cu gânduri confuze, dar continuă să se învârtă neîncetat. Nu vor reuși decât să traseze niște linii în zigzag, asemănătoare unor variații de temperatură pe un grafic, și care reprezintă, probabil, drumurile de pe insulă, căci Țara-de-Nicăieri este nici mai mult nici mai puțin decât o insulă cu Pete uimitoare de culoare pe ici pe colo, recife de corali și minunate corăbii în larg, sălbatici și bârloguri singuratic, pitici care sunt, în mare parte, croitori, peșteri prin care trec râuri, prinți care au șase frați mai mari, o colibă dărăpănată și o bătrână foarte mică, cu nas coroiat. Dacă ar fi fost doar atât, harta ar fi fost ușor de desenat, însă mai exista și prima zi de școală, religia, părinții, iazul cel rotund, cusutul, crimele, spânzurațiile, verbele care cer dativul, ziua când se mănâncă budincă de ciocolată, aparatul dentar, pronunția, cei trei penny pentru fiecare dinte pe care ți l-ai scos singur și multe altele. Fie că acestea fac parte din insulă, fie că reprezintă o altă hartă în sine, oricum totul este destul de confuz, mai ales că nimic nu stă locului.

Desigur, Țara-de-Nicăieri diferă de la un copil la altul. În Țara lui John, de exemplu, se afla o lagună peste care zburau păsări flamingo, în care John trăgea cu pușca, în timp ce Michael, care era foarte mic, avea o Țară cu păsări flamingo deasupra cărora zburau lagune. John locuia într-o barcă răsturnată pe nisip, Michael într-o colibă, iar Wendy într-o casă de frunze cusute cu îndemânare una de alta. John nu avea prieteni, Michael avea prieteni doar noaptea, iar Wendy avea ca prieten un pui de lup părăsit de părinții săi, dar, în general, Țările-de-Nicăieri semănau între ele, iar dacă le-ai fi înșiruit una lângă alta, ai fi putut vedea că au același tip de nas, și tot așa. Pe aceste tărâmurile magice, copiii se joacă trăgându-și mereu la mal bărcuțele din nuiiele. Și noi am fost pe acolo. Încă putem auzi zgomotele valurilor care se sparg de țărm, deși nu ne vom mai întoarce vreodată acolo.

Dintre toate insulele minunate, Țara-de-Nicăieri era cea mai confortabilă și cea mai compactă, întrucât nu aveai de parcurs distanțe lungi și obositoare de la o aventură la alta, ci era înțesată de ele. În timpul zilei, când te jucai cu scaunele și fețele de masă nu era deloc periculos, dar cu câteva clipe înainte să adormi, totul devenea foarte real. De aceea există veiozele.

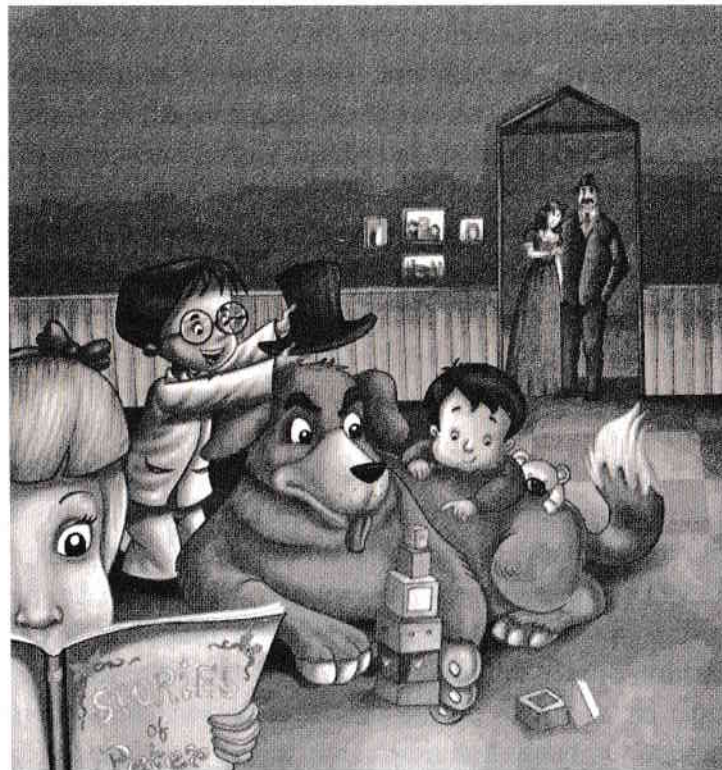
Ocazional, în călătoriile prin mințile copiilor ei, doamna Darling găsea lucruri pe care nu le putea înțelege, iar dintre acestea cel care o nedumerea cel mai mult era cuvântul Peter. Nu cunoștea niciun Peter, și totuși el apărea în gândurile lui John și Michael, în timp ce în mintea lui Wendy era mângălit peste tot. Numele lui

ieșea în evidență în gândurile lor, având literele mai îngroșate decât oricare dintre celelalte cuvinte și, în timp ce doamna Darling se uita, simțea că avea un aspect ciudat de îngâmfat.

— Da, este destul de îngâmfat, a recunoscut Wendy cu părere de rău. Mama ei o luase la întrebări.

— Dar cine este, puiul meu?

— Este Peter Pan, mamă, doar îl știi.

La început, doamna Darling nu-l știa, dar după ce s-a gândit la copilăria ei, și-a adus aminte de un Peter Pan despre care se spunea că locuia cu zânele. Existau tot felul de povești ciudate despre el, printre care una potrivit căreia atunci când un copil murea, îl însoțea o parte din drum, ca să nu-i fie frică. Pe atunci credea în existența lui, dar acum era o femeie căsătorită, în toată firea, și se îndoia că ar putea exista cu adevărat o astfel de persoană.

— În plus, îi spuse ea lui Wendy, ar fi trebuit să fi crescut până acum.

— Ba nu, nu a crescut, a asigurat-o Wendy încrezătoare, este cam ca mine. Voia să spună că era ca ea, atât ca înălțime, cât și ca fel de a gândi. Habar nu avea de unde știa asta, dar pur și simplu o știa.

Doamna Darling îi ceru sfatul domnului Darling, dar acesta izbucni în râs când auzi:

— Ascultă ce îți spun, spuse el, nu sunt decât niște bazaconii pe care Nana i le-a băgat în cap. Exact genul de idei pe care le are un câine. Lasă-i în pace și o să le treacă.

Dar nu le-a trecut și, nu după mult timp, băiețelul poznaș a speriat-o foarte tare pe doamna Darling.

Copiii pot experimenta cele mai ciudate aventuri, fără să se sperie de ele. De exemplu, își amintesc și povestesc, la o săptămână după ce s-a întâmplat evenimentul, că s-au întâlnit în pădure cu tatăl lor mort și s-au jucat cu el. Într-o dimineață, în același fel, fără pic de spaimă în glas, Wendy dezvălui ceva ce ar tulbura orice părinte. Pe jos, în camera copiilor, doamna Darling găsisese

niște frunze de copac, care cu siguranță nu erau acolo, când copiii s-au dus la culcare. Le privea nedumerită, moment în care Wendy i-a spus cu un zâmbet îngăduitor:

— Sunt convinsă că iar e mâna lui Peter!

— Ce vrei să spui, Wendy?

— Că este urât din partea lui că nu se șterge pe picioare, oftă Wendy. Era un copil ordonat.

I-a explicat mamei ei, pe un ton relaxat, că Peter venea uneori noaptea în camera copiilor, se așeza la marginea patului ei și îi cânta la fluier. Din păcate, nu se trezea niciodată, așa că nu avea habar de unde știa, pur și simplu știa.

— Vorbești prostii, scumpa mea! Nu poate nimeni să intre în casă fără să bată la ușă.

— Cred că el intră pe fereastră, spuse ea.

— Draga mea, noi locuim la etajul trei.

— Dar frunzele nu erau chiar lângă fereastră, mamă? Era destul de adevărat. Frunzele erau foarte aproape de fereastră.

Doamna Darling nu mai știa ce să creadă, pentru că totul i s-a părut atât de firesc lui Wendy, încât nu puteai ține cont de ceea ce povestise, spunându-i că fusese doar un vis.

— Copila mea, întrebă mama, de ce nu mi-ai spus nimic până acum?

— Am uitat, spuse Wendy nepăsătoare.

Se grăbea să-și ia micul-dejun.

Bineînțeles că visase.

Dar, pe de altă parte, erau frunzele. Doamna Darling le-a examinat cu atenție și era convinsă că nu proveneau

de la niciun copac care creștea în Anglia. S-a întins pe podea și, la lumina unei lumânări, a căutat înspăimântată urmele vreunui picior străin. A scormonit hornul cu vătraiul și a bătut cu el în pereți. A măsurat, cu sfoara, distanța de la fereastră până la trotuar, constatând că erau nu mai puțin de nouă metri, fără nici măcar un burlan pe care să te poți cățăra.

Cu siguranță Wendy visase.

Dar Wendy nu visase, așa cum s-a demonstrat chiar în noaptea următoare, noaptea în care se poate spune că au început aventurile extraordinare ale acestor copii.

În noaptea despre care vorbim, toți copiii erau în pat. S-a întâmplat să fie seara liberă a Nanei, iar doamna Darling le făcuse baie și le cântase până când, unul câte unul, dăduseră drumul mâinilor ei, pornind spre tărâmul somnului.

Toți dormeau atât de liniștiți și confortabili, încât ea zâmbi la gândul propriilor temeri și se așeză liniștită lângă șemineu, începând să coasă.

Cosea ceva pentru Michael, care de ziua lui se îmbrăca în cămașă. Focul răspândea căldură și cele trei veioze dădeau o lumină slabă, iar doamna Darling a scăpat cămașa în poală. Apoi, capul i s-a sprijinit în piept. Adormise și ea. Iată-i pe toți patru, Wendy și Michael acolo, John aici și doamna Darling lângă șemineu. Ar fi trebuit să existe o a patra veioză.

În timp ce dormea, a avut un vis. A visat că Țara-de-Nicăieri se apropiase prea mult și că un băiat ciudat evadase din ea. Nu s-a îngrijorat, fiindcă i se părea că îl

mai văzuse pe chipurile multor femei care nu aveau copii. Poate că regăsea și pe chipurile unor mame. Dar în visul ei, el sfâșiasse pânza care ascundea Țara-de-Nicăieri și i-a văzut pe Wendy, John și Michael holbându-se printre fâșiile de pânză.

Visul în sine ar fi fost un fleac, dar în timp ce ea visa, fereastra camerei s-a deschis și un băiat a aterizat pe podea. Era însoțit de o lumină ciudată, nu mai mare decât pumnul tău, care se mișca de colo-colo prin cameră, de parcă era o ființă vie și cred că această lumină a fost cea care a trezit-o pe doamna Darling.

S-a trezit țipând și l-a văzut pe băiat și cumva și-a dat seama imediat că el era Peter Pan. Dacă tu, eu sau Wendy am fi fost acolo, am fi observat că semăna foarte mult cu sărutul doamnei Darling. Era un băiețel drăguț, înfășurat într-un veșmânt de frunze, lipite între ele cu seva copacilor, dar cel mai uimitor lucru la el era că avea toți dinții de lapte. Când a văzut că doamna Darling era acum un om în toată firea, scrâșni micuțele perle spre ea.